

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Tautsaimniecības Biļetens

1/2018

Aktuālās tautsaimniecības un monetārās norises

Kopsavilkums

Informācija, kas kļuvusi pieejama kopš Padomes pēdējās 2017. gada sanāksmes, apstiprina, ka ekonomiskās izaugsmes temps ir stabils un 2017. gada 2. pusgadā paātrinājies straujāk, nekā gaidīts.¹ Spēcīgā cikliskā ietekme, pašlaik notiekošā tautsaimniecībā neizmantojamo resursu apjoma samazināšanās un arvien lielāka jaudu izmantošana nostiprināja Padomes pārliecību, ka inflācija tuvināsies inflācijas mērķim – līmenim, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Ar euro zonas izaugsmes perspektīvu saistītie riski kopumā ir līdzsvaroti. No vienas puses, pašreizējais spēcīgā cikliskā ietekme tuvākajā laikā varētu radīt turpmāku pārsteidzoši pozitīvu ietekmi uz izaugsmi. No otras puses, lejupvērstie riski joprojām galvenokārt saistīti ar globāliem faktoriem, t.sk. norisēm valūtas tirgos.

Pasaules tautsaimniecības izaugsme turpinās spēcīgā tempā, un arvien vairāk vērojamas sinhronizācijas pazīmes. Ekonomisko aktivitāti veicina labvēlīgi globālie finansēšanas nosacījumi un spēcīgi noskaņojuma rādītāji. Augošās naftas cenas veicinājušas pasaules inflācijas kāpumu, bet inflācija (neietverot pārtiku un enerģiju) joprojām bijusi stabila.

Uzlabojoties ekonomiskajam noskaņojumam, euro zonas peļņas likmes un vērtspapīru cenas kopš Padomes decembra sanāksmes pieaugušas. Valūtas tirgos euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē kopumā palielinājies, īpaši attiecībā pret ASV dolāru. Nesenais valūtas kursa svārstīgums ir nenoteiktības avots, ko nepieciešams monitorēt saistībā ar tā iespējamo ietekmi uz cenu stabilitātes vidēja termiņa perspektīvu.

Tautsaimniecības analīze, kuras pamatā ir jaunākie tautsaimniecības dati un apsekojumu rezultāti, liecina, ka gadu mijā joprojām bija plaši vērojams spēcīgs izaugsmes temps. Privāto patēriņu veicina nodarbinātības kāpums, ko pozitīvi ietekmējušas arī agrāk veiktās darba tirgus reformas, un mājāsaimniecību labklājības pieaugums. Ļoti labvēlīgi finansēšanas nosacījumi, augoša uzņēmumu peļnītspēja un stabils pieprasījums joprojām veicina uzņēmējdarbībā veikto ieguldījumu kāpumu. Pēdējos ceturkšņos turpinājuši palielināties ieguldījumi mājokļos. Turklāt plaši vērojamā globālā ekonomiskā izaugsme stimulē euro zonas eksportu.

Euro zonas gada SPCI inflācija 2017. gada decembrī saruka līdz 1.4% (novembrī – 1.5%), galvenokārt atspoguļojot enerģijas cenu dinamiku. Pamatojoties uz pašreizējām biržā tirgto naftas nākotnes līgumu cenām, gaidāms, ka kopējā gada inflācija nākamajos mēnešos, visticamāk, svārstīsies pašreizējā līmenī. Pamatā esošās inflācijas rādītāji joprojām ir zemā līmenī (daļēji īpašu faktoru ietekmē) un vēl neuzrāda pārliecinošas ilgtermiņīgas un augšupvērstas tendences pazīmes. Turpmāk

¹ Ņemot vērā informāciju, kas pieejama Padomes 2018. gada 25. janvāra sanāksmes laikā.

gaidāms, ka vidējā termiņā šie rādītāji pakāpeniski palielināsies, un to veicinās ECB monetārās politikas pasākumi, turpmāka ekonomiskā izaugsme, tai atbilstoša tautsaimniecībā neizmantoto resursu apjoma samazināšanās un darba samaksas kāpums.

Monetārās analīzes rezultāti apstiprina, ka plašā nauda joprojām palielinājās kopš 2015. gada vidus kopumā novērotajā stabilajā tempā. Turpinājās arī privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma atjaunošanās. Euro zonas banku veiktās kreditēšanas 2017. gada 4. ceturkšņa aptaujas rezultāti liecina, ka aizdevumu atlikuma kāpumu joprojām veicinājis arvien lielāks pieprasījums pēc aizdevumiem un mazāk stingru kredītu standartu piemērošana, īpaši mājtsaimniecībām izsniegtajiem aizdevumiem. Turklāt euro zonas nefinanšu sabiedrību finansējuma izmaksas joprojām ir labvēlīgas, un nefinanšu sabiedrībām izsniegto banku aizdevumu procentu likmes atrodas tuvu vēsturiski zemākajam līmenim.

Nemot vērā tautsaimniecības analīzes rezultātus, kā arī monetārās analīzes signālus, Padome apstiprināja, ka nepieciešams ļoti būtiskā apjomā saglabāt stimulējošās monetārās politikas pasākumus, lai nodrošinātu stabilu inflācijas atgriešanos līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Neraugoties uz to, ka nostiprinājusies Padomes pārliecība par inflācijas līmeņa tuvināšanos tās inflācijas mērķim, iekšzemes cenu spiediens joprojām ir kopumā ierobežots un vēl neuzrāda pārliecinošas un ilgtspējīgas un augšupvērstas tendences pazīmes. Tāpēc joprojām nepieciešams saglabāt ļoti būtisku stimulējošo monetārās politikas pasākumu apjomu, lai pamatā esošās inflācijas spiediens pakāpeniski palielinātos un labvēlīgi ietekmētu kopējās inflācijas dinamiku vidējā termiņā.

Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes un paredz, ka tās saglabāsies pašreizējā līmenī ilgāku laiku un daudz ilgāk par neto aktīvu iegāžu periodu. Attiecībā uz nestandarta monetārās politikas pasākumiem Padome apstiprināja, ka plānots veikt neto aktīvu iegādes ar jauno mēneša apjomu 30 miljrd. euro, kas noteikts kopš janvāra, līdz 2018. gada septembra beigām vai, ja nepieciešams, ilgāk, bet jebkurā gadījumā līdz brīdim, kad Padome būs pārliecinājusies, ka vērojama noturīga inflācijas līmeņa korekcija atbilstoši tās inflācijas mērķim. Turklāt Padome vēlreiz apstiprināja, ka tā ir gatava palielināt aktīvu iegādes programmas apjomu un/vai ilgumu, ja situācija kļūs mazāk labvēlīga vai finansiālie nosacījumi neatbildīs turpmākai virzībai uz noturīgu inflācijas līmeņa korekciju. Visbeidzot, Padome atkārtoti uzsvēra, ka Eurosistēma nodrošinās aktīvu iegādes programmas ietvaros iegādāto vērtspapīru pamatsummas atkārtotu ieguldīšanu, pienākot šo vērtspapīru dzēšanas termiņam, ilgu laiku pēc tam, kad tiks pārtrauktas tās neto aktīvu iegādes, un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams.

© Eiropas Centrālā banka, 2018

Pasta adrese 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis +49 69 1344 0
Interneta vietne www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.
ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās bankas.

Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 24. janvārī.

ISSN 2363-3506 (interneta versija)

ES kataloga numurs QB-BP-18-001-LV-N (interneta versija)